

HRVATSKO
DRUŠTVO
LIKOVNIH
UMJETNI
KAISTRE

Branko Kolaric, bez naziva, kombinirana tehnika, 31x41x40, 2019.

AUTORITETI

3. 11. - 24. 11. 2023.

Galerija HDLU Istre, Zagrebačka 4, 52100 Pula - Pola
istrehdlui2020@gmail.com; www.hdluistre.hr
otvoreno svakim radnim danom od 9:00 do 15:00 sati

TEMATSKI SELEKTIRANI PROJEKT HRVATSKOG DRUŠTVA LIKOVNIH UMJETNIKA ISTRE

„A U T O R I T E T I - A U T H O R I T I E S“

Autoritet (lat. *autoritas*: ugled, dostojanstvo, moć, vlast)

1. Općenito: ugled, zasluženost povjerenje, priznato značenje; osoba ili institucija koja uživa opći ugled i ima velik utjecaj (društveni, znanstveni, vjerski)

2. U sociologiji i politologiji: vlast i moć upravljanja ljudima i dobrima, bez izravne uporabe fizičke sile. Moć obvezivanja drugih na temelju ugleda i dostojanstva. Različiti modeli autoriteta prilagođeni su posebnim funkcijama ili vrstama organizacija. Prema M. Weberu, autoritet može biti *tradicionalan* (vjerovanje u opravdanost ponavljanja običaja i rituala, npr. patrijarhat), *karizmatički* (vjeruje se u nadnaravne vođine sposobnosti) i *racionalan* (bezlični autoritet zakona koji vrijedi za sve podjednako). Temelj autoriteta može biti ugled stečen zbog sposobnosti po kojoj se pojedinac izdvaja, postaje uzor i utječe na ponašanje drugih i tako postaje potencijalnim ili stvarnim grupnim vođom. *Iracionalni vođa* svojim autoritetom izdvaja skupinu iz okoline, naređuje i ne dopušta neslaganje ili raspravu. *Demokratski vođa* svoj autoritet temelji na zakonima i racionalnom uvjerenju, većinskom izglasavanju odluka ili pak konsenzusu. *Znanstveni autoritet* zasniva se na prihvaćanju ideja koje su podložne sumnji, a mogu se empirijski ili teorijskom raspravom potvrditi ili opovrgnuti. *Profesionalni autoritet* stječe se monopolom na nekom području znanja štiteći ga od diletanata. *Vjerski autoritet* temelji se na prihvaćanju jedne istine (dogme), isključujući pritom sumnju. U autoritarnim se režimima glavne organizacije temelje na tradicionalnom i karizmatičkom autoritetu, a zakonski je ili racionalni autoritet drugorazredan jer izvore prava nadmašuje autoritet vođe: većinsko odlučivanje provodi se samo ako je ishod unaprijed određen (plebiscitarna demokracija), ili ondje gdje odluke nisu važne (irelevantnost), ili pak zato da bi se smanjila učinkovitost i autonomnost, a povećala politička kontrola nad sveukupnom organizacijom (*Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*; Leksikografski zavod Miroslav Krleža)

Tehnološki razvoj medija u današnjem svijetu otvorio je prostor za stvaranje neograničenog broja autoriteta. Isto tako, svjedoci smo da u procesu opće globalizacije i hiperprodukcije dobara umjetnički prostor biva zahvaćen kulturnom industrijom, a područje vizualnih umjetnosti, kao nikad dosad, postalo je opterećeno masovnom proizvodnjom i velikim brojem umjetničkih predmeta, ili pak takvih koji pretendiraju ka tom elitnom nazivu. Ovako ogromna proizvodnja koja po nekim teoretičarima zaslužuje naziv „zagađivanje“ kulturnog, pa i samog boravišnog prostora zahtijeva poseban pogled na ovaj fenomen, kao i revidiranje naslijeđenog mišljenja o vrijednosti umjetničkog djela i njegovom mjestu u okviru socijalne zajednice, pa i niza drugih pitanja koji se bave samom umjetničkom praksom.

Veliki uspon vizualne kulture u drugoj polovici 20. st., kao i u prvim desetljećima 21. st., označava početak ere dominacije vizualnog u odnosu na lingvističku paradigmu, koja je do sada bila osnova humanističkih i društvenih znanosti. Intenzivan razvoj medija: televizije, filma, interneta i kompjuterske tehnologije, uspostavio je sasvim drugačije odnose u kulturi vidljivog. Danas smo bombardirani slikom i vizualnim informacijama, naša percepcija više nije svedena na pojavnosti iz našeg vidokruga, danas smo sposobni putovati u druge svjetove jednostavnim klikom. Jednostavno rečeno, svakodnevno smo suočeni s pritiskom raznih autoriteta koji izravno utječu na naše odluke.

Razvojem medija fenomen vidljivog postaje globalan, a recepcija stvarnosti širi svoje granice u sasvim nove horizonte.

Neminovno se uspostavlja i pojam umjetnički autoritet, a koji zapravo određuje tko ima pravo i može odrediti pripada li neka stvar ili artefakt povlaštenom krugu umjetnosti ili pak korpusu običnih stvari iz naše pojavnosti. Iz svega ovoga nameću nam se pitanja:

Koja je pozicija vizualne umjetnosti u narastajućoj dominaciji slike i vidljivog?

Postaje li umjetnost dio globalnog sustava u komercijalnom smislu?

Donosi li novo vrijeme potrebu za revidiranjem povijesti umjetnosti, njenom novom sistematizacijom, pa i jednim novim odnosom naspram kvalitete i kvantitete umjetničke baštine?

Može li kroz prizmu jedne suvremene aksiologije pojam „remek-djelo“, „djelo neprocjenjive vrijednosti“, uopće opstati?

Tko su autoriteti u suvremenoj umjetničkoj praksi i svijetu umjetnosti?

Potpuno bi bilo iluzorno očekivati da umjetnička praksa može dati potpune odgovore na ova kompleksna pitanja koja su zagonetka za teoriju umjetnosti pa i za filozofiju umjetnosti.

Iz tog razloga ovaj projektni zadatak ne postavlja pred umjetnike narativni imperativ, nego da kroz likovne metafore i izraze potakne publiku na promišljanje o narastajućoj pojavi autoriteta koji su postali dio naše stvarnosti.

Milan Marin

Marcus Fenando

Luči Plosnić

Vanda Jurković

Eduard Pavlović

Bruno Pavić

Pamela Ivanković

Snježana Novotny

Vida Đuran

Marko Pavičić Donkić

Mirta Savani Profeta

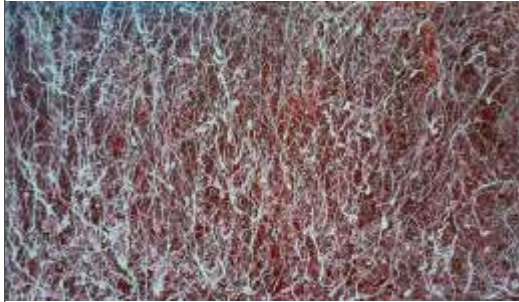
Silvija Sikavica

Tin Đuran

Ljiljana Fabijanić

Gordana Lenić

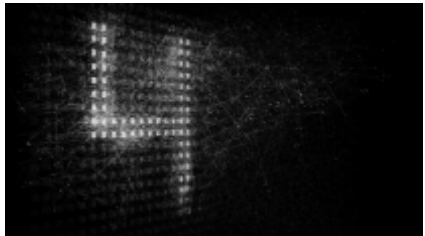
Libero Kokotović

Vlasta Pastuović Aleksić

Mladen Milotić

Helena Schultheis Edgeler i Richard Edgeler

Silvia Golja

Marijana Petrović Mikulić

Vedran Klemen

Dario Jurjević

Ljiljana Tršan

Fanita Barčot-Nikolac

Vera Kos Paliska

Nataša Rašović Bodiš

Zoran Kakša

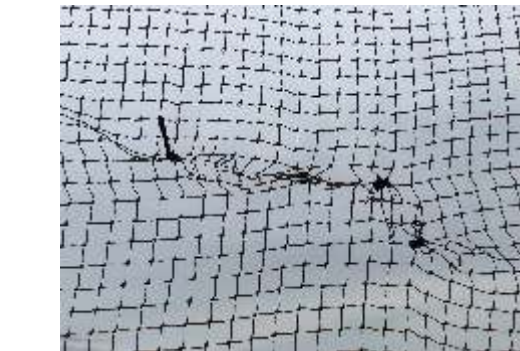

Sanja Pereša Macuka

Mariana Ban

Snežana Bratanović

Petra Podnarčuk

Matilda Zanini

Lucija Agić

Senka Šerbedija

Dragan Karlo Došen

Branko Kolaric

Nikola Ražov

Filip Anić

Luciano Bunić

Petar Križnar

Lada Luketić

Ivan Kopp

Mirjana Tomašević Dančević

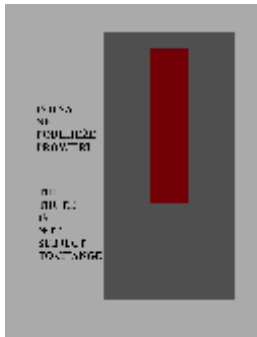
Omar Lović

Sladanko Dragojević

Slavica Marin

Saša Jantolek

Ivica Nikolac

Andrej Zbašnik

Matjaž Borovničar

Izlažu:

Marcus Fenando, Luči Plosnić, Vanda Jurković, Eduard Pavlović, Bruno Pavić, Pamela Ivanković, Snježana Novotny, Vida Đuran, Marko Pavičić Donkić, Mirta Savani Profeta, Silvija Sikavica, Tin Đuran, Ljiljana Fabijanić, Gordana Lenić, Libero Kokotović, Vlasta Pastuović Aleksić, Mladen Milotić, Helena Schultheis Edgeler i Richard Edgeler, Silvia Golja, Marijana Petrović Mikulić, Vedran Klemen, Dario Jurjević, Ljiljana Tršan, Fanita Barčot-Nikolac, Vera Kos Paliska, Nataša Rašović Bodiš, Zoran Kakša, Sanja Pereša Macuka, Mariana Ban, Snježana Bratanović, Petra Podnarčuk, Matilda Zanini, Lucija Agić, Senka Šerbedžija, Dragan Karlo Došen, Branko Kolarić, Nikola Ražov, Filip Anić, Luciano Bunić, Petar Križnar, Lada Luketić, Ivan Kopp, Mirjana Tomašević Dančević, Omar Lović, Slađanko Dragojević, Slavica Marin, Saša Jantolek, Ivica Nikolac, Andrej Zbašnik i Matjaž Borovničar

Nakladnik:

Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Istre, Zagrebačka 4, Pula – Pola

Za nakladnika:

Milan Marin, predsjednik

kustos:

Milan Marin

Lektura:

Nina Bašić

Likovni postav:

Milan Marin

Grafičko oblikovanje:

Jadranka Ostić

Tisak:

Digicolor, Pula

Naklada:

150 primjeraka

